

KÉPES LEVELEZŐLAP

A KÉPES LEVELEZŐLAP-GYŰJTŐK EGYESÜLETÉNEK KIADVÁNYA

2014 II. negyedév

XXVII. évfolyam 2. szám

PERJÁMOS

Az Egyesületünk jubileumi kiállításán Perjámos községet fogom bemutatni képeslapokon. Választásom indoka régmúlt időkbe nyúló családi kötöttség.

„Perjámos, nagyközség Torontál vármegye perjámosi járásában, az Aranka folyó torkolatához közel, 5953(1891) német lakossal; törekvő és szorgalmas népű község, melynek a Maroson élénkforgalmú réve, híres fakereskedése, malomipara, mészégető telepe, élénk gabona és marhapiaca van. Széke a járási szolgabírói hivatalnak, van két takarékpénztára, népbankja, tanonciskolája, vasúti állomása, posta- és táviróhivatala és postatakarékpénztára. Már a rómaiak idejében lakott hely; a török uralom alatt szerbek telepedtek az elszéledt magyarok helyébe, 1724-ben németek vándoroltak be a Rajna és Mosel vidékéről.” (Pallas Nagylexikon 1896).

1910-ben 5348 lakosából 488 magyar, 4309 német, 287 román volt. Vallási szempontból 4642 római katolikust, 458 ortodoxot, 93 izraelitát tartottak számon.

2011-ben 4505 lakosából 3770 román, 333 cigány, 97 német és 71 magyar volt.

Hosszúcímes lap, 1899-ben feladva. (Alois Pirkmayer kiadása Perjámoson). A később visszatérő motívumok mellett érdekes a bal alsó sarokban lévő kápolna, mely az 1833-as kolerajárvány emlékére állítottak.

A Hungaria Szálló 1910-ben futott lapon. (W. L. Bp. kiadása)

A községháza egy 1911-ben futott lapon. (W. L. Bp. kiadása)

Katolikus templomok:

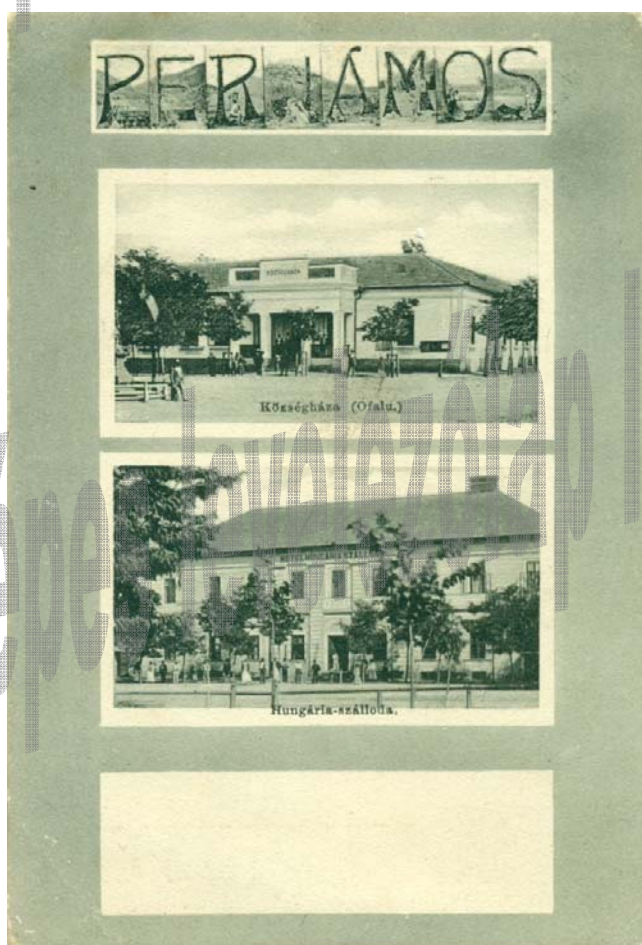
A Kossuth utcai templom egy 1916-ban futott lapon. (W. L. Bp. kiadása)

A haulikfalvai templom 1910-ben feladott lapon. (W. L. Bp. kiadása)

Haulikfalva Perjámos külső részén van, Haulik József zágrábi püspökről nyerte a nevét. A község a XIX. században hosszú ideig egyházzogilag a zágrábi püspökséghez tartozott.

Ez a lap családi ereklje, dédapám írta 1911. december 31.-én az egyik lányának Budapestre,

újévi jókívánságokkal.

1892-ben itt alapította Korber Mihály az első magyar gyapjú kalaptompgyárát. 1907-ben alakult meg Röser Mihály és Társai téglagyára és mészégetője. Minnich Ádám, valamint Remmel Jakab fűrésztelepet működtettek.

Erdésházak és fűrésztelep Perjámos mellett. (Frischmann József kiadása). 1905-ben futott lap.

Érdekességek a megírt lapokból. Egy olvashatatlan nevű lovag Nellikének (vezetéknév nélkül) az aradi Kempel Izsó Könyvkereskedésbe címzett levelezőlapokon udvarolt. 1913 júliusában. A csütörtökön és a szombaton írt lapja van a birtokban.

1905. március 18.-án adott fel Lupp Fülöp (Fillip Lupp) Budapestre, a Teréz körútra két mozaiklapot Bacher Erzsébet kisasszonynak. Az érdekesség ebben, hogy az egyik lapot németül, a másikat magyarul írta, de a pár szóból az látszik, hogy nem a magyar az anyanyelve.

A két világháború közötti időből csak két lapom van az egyiken a régi polgári fiúiskola látható, de mint német iskola. A másik lapon a katolikus templom van, de ez egy fotólap.

A II. világháború utáni időből csak egy lapom van, de mással nem is találkoztam.

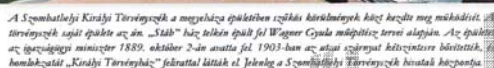

1967-ben futott lap. Ennél jellegtelenebb képet nehéz elképzelni.

Sárosi István

BÍRÓSÁGOK, IGAZSÁGÜGYI PALOTÁK RÉGI KÉPESLAPOKON

Lektorálta és az előszót írta: Prof. Dr. Stipta István
Agenda Natura Print Hungary Kft., 2013

vármegye címerekkel.

DR. NAVRACSICS TIBOR

Fiat iustitia, pereat mundus! – Legyen igazság, még ha belepusztul is a világ! Az igazság és igazságosság kérdésében nem az a döntő, hogy mindenki akarja-e, hiszen alapvetően mindenki szeretné, ha ezek érvényesülnének, a valódi kérdés az: hogyan? Az igazságnak a világ elpusztulása árán való érvényesítése és Pilátus híres kérdése között valahol felszlik az, amit civilizációnak nevezhetünk. Talán lehetséges úgy igazságot és igazságosságot szolgáltatni, hogy nem pusztítuk el világunkat. Ahogy a rómaiak megfogalmazták: a jog a jonak és a méltosnakság művésze.

Ahhoz, hogy bárisen járjunk el az igazságügy területén, szükség van azokra az eszadokok során főhatalmúkat tapasztaltakra, melyeket az előttünk járók összegyűjtöttek. Ők már kitapostak számunkra egy ösvényt, amelyen haladva mi továbbmehetünk. Magyarországon e tekintetben szerencsés helyzetben vagy. Ezeréves története során ugyanis olyan kifinomult intézményes joggyakorlat fejlődött ki, amelyből tudunk meríteni akkor, amikor igazságszervi reformról beszélünk.

Az *Agenda Natura Manifestáció*ra jóvoltából az olvasó egy olyan kötetet tarthat kezében, amely a bíróságokat, törvényszékeket, igazságügyi palotákat mutatja be régi képeslapok és korabeli dokumentumok segítségével. A kiadvány így jelenti meg a dualizmus idején működő 11 ítélőtáblát, 67 törvényszéket, valamint a járásbíróságok többségét. Mivel a nagyközöniséget valószínűleg nem érdekli a száraz igazságügyi szakirodalom, az a könyv hiánypótló munkának számít, hiszen mindenkinek szól.

A *Birdságok, Törvényszékek, Igazságügyi Paloták régi képeslapokon* című kötet tanúságot tesz arról, hogy Magyarországon mindig is méltóságjelvis hivatásnak számított az igazságszolgáltatás területén, a köz érdekében munkálkodni. Az igazság és az igazságszolgáltatás a civilizáció építőköveinek számítottak, nem pedig annak ellentétei – ez a felfogás volt jellemző a dualizmus idejére, és így gondoljuk ma is. Ha végigtekintünk a kiadványon, kis büszkeséggel akár azt is mondhatnánk: ha mire építkezünk.

Dr. Navracsics Tibor
miniszterelnök-helyettes
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Mivel a nagyközönséget valószínűleg nem érdekli a száraz szakirodalom, ez a könyv hiánypótló munkának számít, hiszen mindenkinek szól.

A Bíróságok, igazságügyi paloták régi képeslapokon című kötet tanúságot tesz arról, hogy Magyarországon mindig is méltóságteljes hivatásnak számított az igazságügy területén, a köz érdekében munkálkodni. Az igazság és az igazságosság a civilizáció építőköveinek számítanak, nem pedig annak ellentétei - ez a felfogás volt jellemző a dualizmus idejére, és így gondoljuk ma is. Ha végigtekintünk a kiadványon, kis büszkeséggel akár azt is mondhatnánk: van mire építkeznünk.

A könyvhöz előszót írt Navracsics Tibor miniszterelnök helyettes és igazságügyi miniszter, valamint Stipta István jogászprofesszor. Vas megye összeállításához jelentős segítséget nyújtott dr. Pozsonyi János a Szombathelyi Törvényszék bírása.

A könyv rendelhető:

Agenda Natura Print Hungary Kft. 8294 Kapolcs Kossuth L. [u. 27.sz. grafika@agendanatura.hu](mailto:grafika@agendanatura.hu) Mobil: 20 430 7011 (Kardos Tibor)

illetve: DR. BARTALOS JÓZSEF ÜGYVÉD – 2510 DOROG, MÁRIA U. 10.

Telefon: (33) 443-388 illetve 33 431-131

Email: drbartalosne@gmail.com címről

70 éve volt a normandiai partraszállás. Robert Capa 1944. június 6-án készítette ezt a fényképet, melyből egy londoni kiállítás kapcsán képeslap is született.

"Az 1944. június 6-án kezdődő Neptun kódnevű offenzíva első napján 160 ezer szövetséges katona szelte át a La Manche csatornát. Franciaország 80 kilométeres északnyugati, normandiai partszakaszán öt ponton támadtak a szövetséges alakulatok. Amerikai, brit, kanadai, belga, norvég, lengyel, luxemburgi, görög, csehszlovák, új-zélandi és ausztrál erők vettek részt a hadműveletben, de segítették őket a francia ellenállók is. **Horváth Zoltán**

TALLÓZÓ **Színes világ** *Kiállítás*

Egyedi képeslapok a világ minden tájáról

Egy világra szóló kiállítás képei

2014. május 25., 18:57 , szerző: Korponay-Szabó Péter

Hét kontinens több mint 200 képeslapját mutatja be az a kiállítás, amely A világ képeslapokon címmel nyílt meg a Zsámbéki Keresztelő Szent János iskolaközpontban.

A [februári projekt mintájára](#) ezúttal a képeslapoké volt a főszerep május 23-án, a kiállítás megnyitóján. A gyűjtemény létrehozásában mintegy hatvan diák vett részt, akik a Postcrossing nemzetközi programhoz kapcsolódva képeslapokat küldtek és kaptak a világ legkülönbözőbb pontjairól.

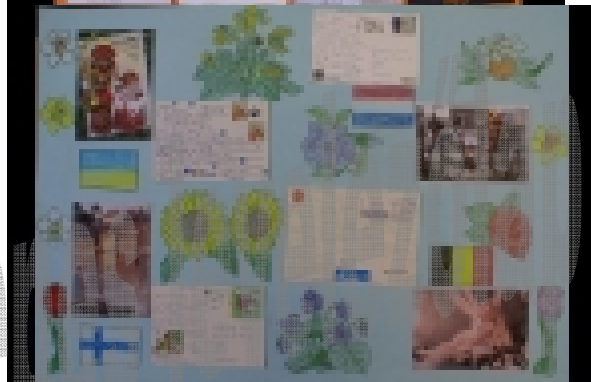
Senki sem tudhatta, hogy mely országokból kapja majd a képeslapjait, hiszen a program véletlenszerűen adja meg, hogy ki honnan kap levelet – magyarázta el a Postcrossing egyik lényeges elemét Korponay-Szabó Péter, az iskolaközpont angoltanára, és egyben a projekt vezetője. „A projekt segítségével nemcsak a helyes címezést tanulhatták meg a diákok, hanem gyakorlati tapasztalatot szerezhettek az angol nyelven írt informális levél létrehozásában is.”

A Magyar Posta is támogatta a kezdeményezést

A diákok a kapott képeslapokat plakátokra dolgozták fel, és az országokra jellemző rajzokkal, díszítésekkel tették egyedivé projekt munkájukat. Az igényes művek elnyerték méltó jutalmukat, hiszen a Magyar Posta Zrt.

támogatásával, valamint a Bélyegmúzeum és magánszemélyek felajánlásából több ezer bélyeget, albumokat és egyéb bélyeggyűjtéshez használatos eszközöket osztottak ki az alkotó diákok között.

A kiállítás díszvendége volt a Képeslevelezőlap-gyűjtők Egyesületének elnöke, aki megnyitóbeszédében méltatta az elkészült projektmunkákat és felhívta a figyelmet a képeslapra mint pedagógiai esz-

közre, amely szinte minden iskolai tantárgy oktatásában felhasználható. Kőszegfalviné Pajor Klára maga is tekintélyes, mintegy 30 ezer darabból álló képeslapgyűjteménnyel rendelkezik, és 2003-ban elnyerte a Magyar Kultúra Lovagja címet hazánk kulturális életében játszott kiemelkedő tevékenységéért.

Bélyeget is terveztek

A megnyitó keretében sor került a bélyegrajz-pályázat eredményhirdetésére is, mely szintén része volt a Korponay-Szabó által összeállított projektsorozatnak. A három legjobb bélyegtervnek járó díjat Herczeg Vivien, Krausz Lilla és Damásdi Tímea gimnáziumi tanulók vehették át.

Képeslapok egy könyvtáros gyűjteményéből

írta P. Toldi Márta, Dátum 2014.04.28.

Április 25-én új képeslap kiállítás nyílt Hegyfaluban, Juhász Árpád magánmúzeumában. A szenvedélyes gyűjtő nagy elszántsággal és családja támogatásával megvalósította álmát. Múzeumában egész éven át közönség elé tárja gyűjteménye egy-egy szeletét. A mostani bemutató konkrét eseményhez kötődik, amely egyszerre hordoz szomorú és örömteli impulzusokat.

Történt ugyanis, hogy **Kisgyörgy Erzsébet**, zalaegerszegi gyűjtő 2014 januárjában elhunyt. 110 ezres kollekciójának döntő része, mintegy 80-90 ezer lap, végakarátának megfelelően a Hegyfalui Képeslap Múzeumot gazdagítja. Kisgyörgy Erzsébet könyvtáros volt! Szakszervezeti könyvtári igazgatóként, városi könyvtári szolgálattevőként egyaránt az értékőrzést, értékközvetítést tekintette hivatásának. Szabadidejében is ez motiválta, amikor a gyűjtők közé állt. És még valami: a személyre szabott örömforrás felfedezése.

Gazdag anyagába betekintve láthatjuk, hogy kibogozhatatlanul összekapcsolódott hivatása és kedvtelése. Figyelme koncentráltan kötődött a „könyves”, a „könyvtári” lapokhoz. A kiállítás leggazdagabb tematikus egységét ez az anyag adja: egyházi gyűjtemények, műemlék könyvtárak, régi és megújult közkönyvtárak, az intézmények alkalmi lapjai mellett új könyveket reklámozó kereskedelmi és üdvözlő lapok, kódexek világát felvillantó művészi felvételek jelzik hivatását. Mellettük a „kártyás” képeslapok is figyelmet érdemelnek. Erzsi barátai ismerték vonzódását a kártyázáshoz. A kártya kapocs volt a baráti körhöz, megadta a verseny izgalmát, és a jókedv forrásául is szolgált. Juhász Árpád válogatott még évfordulókhoz, eseményekhez kapcsolódó lapjaiból is, mivel ez saját kiemelt témája, fő profilja. Így lett a **gyűjteményes emlékkiállítás** olyan színes lelet-csokor, amilyent csak az emberi történet képes produkálni. Megmutatva egyes események és személyiségek iránti őszinte vagy kikényszerített „vonzódást”, és annak a feledés homályába való sodródását is. Így kerülhetett a múzeum falára Lenin képeslapok társaságában számos Szent Márton ábrázolás és II. János Pál pápa lapjai a szenté avatás aktualitása kapcsán.

A kiállítás tisztelgés a gyűjtőtárs és örökhangyó előtt, - és kicsit biztatás is: az értékörzés folytatódik! Az adományozásért köszönet illeti a végakaratot teljesítő családtagokat.

A megnyitón azzal a kérdéssel idéztem Bárdosi Németh János *Sírversét*, hogy szabad-e égre törni, felleget üzni?

„Örökkön zúg az élet kútja,
De csak a föld felé visz az útja,
Ki égre tör és felleget üz:

Lehajlik, mint a szomorúfűz.”

Erzsi életútját is látva a válasz egyértelmű: igen! Szabad, hivatásbeli minőséggel, az örömet megélni tudó léttel. Életének harmóniáját, szolgálattelvését jól jelképezi a „fűz”, mely harmóniát, Kisgyörgy Erzsébet egyik énjének befogadásával Juhász Árpád továbbéltet.

A megnyitón tiszteletét tette Kiss Gábor igazgató kollégám is, a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár képviselőjében, aki megismerkedésük történetének, és Erzsi személyiségének ízes-plasztikus felrajzolásával képes volt közénk varázsolni alakját.

P. dr. Toldi Márta PhD

AFRIKA

Afrikának 54 független országa van és 6 egyéb területe. Néhány atlanti-óceáni és indiai-óceáni sziget és szigetcsoport is Afrikához tartozik, amelyeknek egy része 3 európai ország területét képezi.

Afrika legnagyobb területű országai a Kongói Demokratikus Köztársaság és Algéria, a legnagyobb népességűek pedig Nigéria és Egyiptom. Afrika szárazföldi országai közül a legnagyobb népsűrűségűek a kelet-afrikai nagy tavak vidékén található Burundi és Ruanda (347 fő/km²), a legkisebb népsűrűségű ország pedig Nyugat-Szahara (1 fő/km²). Afrika legnépesebb városa a nigériai Lagos 13 millió lakossal, amely ennek ellenére nem fővárosa Nigériának. (Az előrejelzések szerint 2015-re a világ 3. legnépesebb városa lesz 24 millió lakossal.)

A kontinens legnépesebb fővárosa az egyiptomi Kairó 12 millió lakossal. Valamennyi afrikai ország lakossága folyamatosan növekszik.

2014. május 27-től július végéig Sárosi István gyűjtőtársunk Afrika tájait, állatvilágát, városait, az ott élő embereket bemutató képes levelezőlapjai tekinthetők meg az Acsádi szociális otthon kastélyépületében

Tatabánya - Népház úti könyvtár a Jászai Mari Színház épületében található:

A Tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár Népház Úti Fiókkönyvtárában 2014. május 22-én nyílt meg Nagyné Horváth Eszter „Tatabánya épített örökségei” címmel összeállított képes-levelezőlap kiállítása, mely június 30-ig tekinthető meg.

KÖNYVÚJDONSÁGOK

2 db – a lenti képes-levelezőlapokhoz hasonló - **MOSON vármegyei lapot keresek**, az egyik címeres, a másik a térképes. Czírók Dénes

8900 Zalaegerszeg Pacsirta u. 9/1.
Czírók Dénes czirok.d@t-online.hu

A Képeslevelezőlap gyűjtők Egyesülete tisztelettel és szeretettel hívja Önt, kedves Családját, Barátait és minden érdeklődőt 2014. július 11-13 között megrendezésre kerülő gyűjtőkiállításra és találkozóra. A találkozó helyszíne: Szombathely- Herényiek Háza (péntek délutántól csere a helyszínen) A gyűjtők anyagából összeállított kiállítást 12-én szombaton 10 órakor Berzsenyi Dániel Könyvtárban (Szombathely, Antall József tér)

Kovács Ferenc Vas Megyei Közgyűlés elnöke nyitja meg.

Kiállítók

Sasvári Tiborné, Nagyatád,
Gulyásné Raksányi Olga, Nagykanizsa,
Nagyné Horváth Eszter, Tatabánya:
Sárosi István, Budapest, Sebestyén Imre,
Kecskemét, Forgó Mariann, Kecskemét,
Kockáné Fata Zsuzsa, Nagyatád ,
Stoff Zoltánné, Nagyatád,
Steiner Józsefné, Nagyatád ,
Papp Miklós, Budapest,
Juhász Árpád,
Németh Balázs, Szombathely

Felelős kiadó: Iovag Kőszegfalviné
Pajor Klára elnök
9700 Szombathely, Pf. 233
telefonszám: 20/2865806
e-mail: pajor.klara@gmail.com